

Miljøgiftkonferansen 2012

Hva skal til for å nå målet om å stanse utslippene av kjemikalier som utgjør en alvorlig trussel mot helse og miljø innen 2020?

Et samarbeid mellom Klima- og forurensningsdirektoratet og Norges forskningsråd.

18. januar 2012 i konferansesenteret, Klif, Strømsveien 96 (Helsfyr), Oslo.

Plenumsesjon 1 - Forskning, virkemidler og organisering – hva skal til for å nå generasjonsmålene?

Ordstyrer: Aslak Bonde

Tid	Tema	Foredragsholdere
08.30	Registrering og kaffe	
09.15	Målet om et giftfritt miljø: hvor står vi i dag, hvor skal vi og hvordan kommer vi dit?	Dir. Ellen Hambro, Klima og forurensningsdirektoratet Erik Solheim, Miljø- og utviklingsminister Dir. Arvid Hallén, Norges forskningsråd
09.55	Skråblikk fra EU – Danmarks arbeid med reduksjon av miljøgifter	Kontorchef Henrik Søren Larsen, Miljøstyrelsen Danmark
10.15	Benstrekk i salen	
10.30	Miljøgiftforskning - hvorfor og hvordan	Dir. Kari Nygaard, NILU <ul style="list-style-type: none"> Hvorfor er det nødvendig med økte ressurser til forskning på miljøgiftsrelaterte tema? Hvordan styrke forskningen så den blir målrettet i forhold til arbeidet med reduksjon av miljøgifter? Kan forskningen dra mer nytte av overvåkingsdata?
11.00	Forskning, virkemidler og organisering – hva skal til for å nå generasjonsmålene?	Adm.dir. Stein Lier-Hansen, Norsk Industri <ul style="list-style-type: none"> Brems eller pådriver? Hvilken rolle skal norsk industri/næringsliv ha på miljøgiftområdet? Hvordan kan industrien/næringslivet bidra til gode resultater sammen med forskningsmiljøene og forvaltningen?
11.30	Miljøorganisasjonene – vakthund, pådriver og løsningsskaper	Fagsjef Nina Jensen, WWF <ul style="list-style-type: none"> Hvilken rolle har NGOene? Hva kan de bidra med for å redusere miljøgifter?
12.15	Lunsj	

Parallellsesjon 1 – Kunnskapsbehov

Ordstyrer: seniorrådgiver Ingrid Berthinussen, Norges forskningsråd

Tid	Tema	
13.15	Åpning av parallellsesjonen	Avd.dir. Christina Abildgaard, Norges forskningsråd
13.25	Hva er de viktigste kunnskapsbehovene?	Gen.sekr. Lars Otto Reiersen, Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke kunnskapsbehov har vi når det gjelder miljøgifter? • Hvordan kan vi best generere den kunnskapen vi trenger? • Når har vi forsket nok på en miljøgift? • Hvordan kan forskere bli bedre til å formidle kunnskap til forvaltningen (evt. andre brukere)?
13.55	Nye miljøgifter	Forsker Katrine Borgå, NIVA <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke utfordringer står vi over ved stadig innføring av nye miljøgifter? • Hvor bør forskningsinnsatsen legges?
14.25	PAUSE	
14.45	Miljøgifter i samspill med andre faktorer	Prof. Bjørn Munro Jensen, Inst. for biologi, NTNU <ul style="list-style-type: none"> • Miljøgifters effekter på økosystemer • Miljøgiftesponering og risiko i Arktis • Effekter av miljøgifter i samspill med andre faktorer.
15.15	Miljøgifter, klima og helse	Prof. Jon Øyvind Odland, Institutt for samfunnsmedisin, Universitet i Tromsø <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke helseeffekter kan vi forvente for den kommende generasjon? • Nye eksponeringsveger med nye miljøgifter? • Hvilke «nye» miljøgiftsutfordringer fører klimaendringene med seg for befolkningen i nordområdene?
15.45	PAUSE	

Plenumsesjon 2 – Hvor går veien videre?

Ordstyrer: Aslak Bonde

16.00	Høydepunkter fra parallellsesjonene Spørsmål og svar	Lars Otto Reiersen Christina Charlotte Tolsen Ole Jørgen Hanssen
16.45	Avslutning: Rollefordeling og ansvar – forskning/myndigheter/ næringsliv/ miljøorganisasjoner?	v/ div.dir.Fridtjof Fossum Unander, Norges forskningsråd og avd.dir.Marit Kjeldby, Klif

Parallellsesjon 2 – Miljøgifter - ubegrunnet frykt eller realitet?

Ordstyrer: senioringeniør Sjur Andersen, Klif

13.15	Åpning av parallellsesjonen	Seksjonssjef Heidi Morka, Klif
13.25	"Hormonhermere – hvor farlige er de, skremsel eller realitet?"	Forsker Sofie Christiansen, Matvareinstituttet, DTU <ul style="list-style-type: none"> • Hormonhermere – hvorfor? • Samvirkende effekter av hormonhermere • Betydning for reproduksjon og risikovurdering • Nye endpoints i ny guideline fra OECD
13.55	Komplekse blandinger av persistente organiske miljøgifter, insulinresistens og fedme	Forsker Jérôme Ruzzin, Universitetet i Bergen <ul style="list-style-type: none"> • Generelt om kronisk miljøgifteksponering og langtidseffekter på helse • Ny kunnskap om persistente organiske miljøgifter, insulin resistens og fedme hos mus • Betydningen av slike effekter i et større perspektiv?
14.25	PAUSE	
14.45	Komplekse metoder i effektovervåking	Prof. Anders Goksøyr, Universitetet i Bergen <ul style="list-style-type: none"> • Proteomikk og andre komplekse metoder for bruk i overvåking og screening av nye miljøgifter og samvirkende effekter. • Hva kan slike metoder gi oss? • Biomarkører - nyttige verktøy?
15.15	Fra forskning til forvaltning	Ass.avd.dir. Anne Mari Opheim, Klif <ul style="list-style-type: none"> • Miljøutfordringene og betydningen av ny kunnskap sett fra myndighetenes side • Hvordan dra nytte av den forskningen og kunnskapen som finnes? • Når har man forsket nok? Hva trenger forvaltningen av dokumentasjon?
15.45	PAUSE	

Plenumsesjon 2 – Hvor går veien videre?

Ordstyrer: Aslak Bonde

16.00	Høydepunkter fra parallellsesjonene Spørsmål og svar	Lars Otto Reiersen Christina Charlotte Tolfen Ole Jørgen Hanssen
16.45	Avslutning: Rollefordeling og ansvar – forskning/myndigheter/ næringsliv/ miljøorganisasjoner?	v/ div.dir.Fridtjof Fossum Unander, Norges forskningsråd og avd.dir.Marit Kjeldby, Klif

Parallellsesjon 3 – Miljøgifter i produkter – hva gjør vi med det?

Ordstyrer: sjefingeniør Inger Grethe England, Klif

13.15	Åpning av parallellsesjonen	Sjefingeniør Pia Sørensen, Klif
13.25	Verktøy og metoder for produkt- og livsløpsbasert tilnærming til miljøgifter i industrien	Seniorforsker Cecilia Askham, Østfoldforskning <ul style="list-style-type: none"> erfaringer fra Innochem-prosjektet
13.45	Maling og miljøgifter – forskning og innovasjon for å minimere eksponering og miljøbelastning	Progr.anstv. Anne Lill Gade, Jotun <ul style="list-style-type: none"> Malingindustriens arbeid med å redusere miljøgifter og møte fremtidige miljøkrav gjennom forebygging og innovasjon
14.05	Produktrelatert miljøinformasjon – hvordan kommunisere med markedet?	Miljøsjef Carl Peter Aaser, Håg/ Scandinavian Business Seating <ul style="list-style-type: none"> Verktøy/ hjelpemidler for å presentere total miljø- og ressursbelastning av produkter mot markedet og samfunnet (EPD, GreenCard etc).. Hvordan møte markedets krav til produkter med høy miljø- og helseprofil? Bruk av resirkulerte materialer – utfordring i forhold til miljøgifter?
14.25	PAUSE	
14.45	Produkter uten miljøgifter – er det mulig?	Leder for bærekraft Nina Scheffe, Ikea <ul style="list-style-type: none"> Handelens arbeid med reduksjon av miljøgifter i produkter Hvordan kan handelsnæringen begrense miljøgifter på markedet? Næringslivets samarbeid med forskning og myndigheter – kan det gi en gevinst?
15.05	Kjemiske fotavtrykk av produkter	Programsjef Tomas Rydberg, IVL Svenska Miljöinstitutet, Göteborg <ul style="list-style-type: none"> "Chemical footprints" - presentasjon av arbeid/ utvikling av ny metodikk for å bedømme kjemiske fotavtrykk - erfaringer fra Sverige og SETAC
15.35	Kort oppsummering, spørsmål og svar	
15.45	PAUSE	

Plenumsesjon 2 – Hvor går veien videre?

Ordstyrer: Aslak Bonde

16.00	Høydepunkter fra parallellsesjonene Spørsmål og svar	Lars Otto Reiersen Christina Charlotte Tolsen Ole Jørgen Hanssen
16.45	Avslutning: Rollefordeling og ansvar – forskning/myndigheter/ næringsliv/ miljøorganisasjoner?	v/ div.dir.Fridtjof Fossum Unander, Norges forskningsråd og avd.dir.Marit Kjeldby, Klif